

אחרי הפרשיות של ה"תלדומיז" וה"צקלאמט" מתגלה סכנה חדשה בבייתך - מדענים מזהירים מפני האנזימים - היצורים המאכלסים את אבקת-הכביסה "ניו"

לכביסה

באבוקת הכביסה?

החלה לא לפני זמן רב ועדת המיסחר הפדרלית של ארצות-הברית לחקור בכדי להחליט האם אין השמוש באבוקת הי מכילות אנזימים, עשוי להזיק לבריאות המשתמשים בהן ואם אין סיבה המחייבת לאסור את השמוש באבוקת אלה או לי הגבולה.

הכיצולם סובטיים

חקירה החלה לאחר שבמשרד הוועדה הצטברו מספר היכחות בדבר הנוזקים הנפניים הנגרמים לעובדי מעבדה ולעובדי מפעלים החשופים משך תקופה ממושכת לתרכיבי אנזימים המופקים מהבצילות סובטיים - זהו שמו של האנזים הפעיל באבוקת הביו.

מסתבר כי במקרים רבים חלו עובדים אלה במחלות ריאות חמורות ובמקרים מסוימים אף במחלות שאינן ניתנות לרפוי. עקרות-הבית חשופות, אומנם, לכמות זעירה בלבד של אנזימים מדי פעם, כתוצאה מהמגע עם אבקת הביו אולם מחקרים גילו כי האנזימים הינם פעלי תכונות אטי גניות היוצרים תגובות אלרגיות אצל הגור שמים אבק אנזימים.

הבטאון הרפואי המפורסם, הניו-אינגלנד ג'ורנל אף מדויע, קובע בגיליונו מיום ה-30 באוקטובר כי את האנזימים של הבצילוס סובטיים יש להוסיף לרשימה המכילה נסודות-עץ ויתר מיני האבק הגורמים למה שידוע בחוגי הרפואה בשם ריאת האוכר - מחלות בדרכי הנשימה הנובעות מי חשיפה יתירה לאבוקת אנזימיות.

הרופא האנגלי, מייקל פלינט, מאוניברסיטת ברמינגהם כתב בגיליון יוני של הבריטיש מדיקל ג'ורנל על ניסיונו כקצין בטיחות רפואית במפעל המייצר אבוקת-כביסה ביולוגית, כשהוא מתאר את ההי שפעה ההרסנית שיש לאבוקת האנזימים על הנושמים אותן, כותב פלינט: "במקרים מסוימים, בהם נאלצנו לאשפו עובדים חולים, גרמו קשיי הנשימה לכך שהם לא יכלו לרדת ממיטתם. כמה מהנפגעים סיפרו כי בשעה שנתקפו בהתקף של קוצר-נשימה, דומה היה להם כי קיצם מתקרב וכי הם הולכים למות".

הד"ר פלינט מביא במאמרו היכחות לכך, כי נוסף לגרויים אשר אבוקת אלה עשוי יות לגרום לבאים עימן במגע, יש בהן כנראה גם תכונות אלרגיות הגורמות לסי-בוכים שונים.

הרופא האנגלי ממשיך ומציין: "בנוסף להיותן גורמות למחלות קשות, יש כנראה באבקה זו תכונות המביאות לכך שלאחר שנושמים אותן תקופה ארוכה, הן עשויות להביא לנזק רב לריאה. נזק בל יתקון. במקרים אלה התופעות החמורות ביותר באות בפתאומיות ללא כל סימני אזהרה מקובלים." הד"ר פלינט קובע כי יש לנקוט באמצעי בטיחות רפואית חמורים ביותר

כזה למעלה משנתיים משנים ה-רות-הבית בעולם כולו. במיליוני מיליארדים הם מאכלים בחדווה את כתמי הפרוטאין המכסים את בגדי בני המשפחה. עקרות-הבית שמחו כמובן להמצאה המאפשרת להן להשרות את הכביסה במים מהולים באבקה ולהוציאה לאחר מכן כשהיא נקיה ומבריקה.

פעם לפעם מאכלים אמנם האנזימים גם את סיבי הפרוטאין המצויים בבגדי צמר ומשי.

מפעם לפעם גם מגלים בני המשפחה כי השמוש באבוקת הביו גורם להם לי-גרויים בכל חלקי הגוף. הם מחליטים בני-שטות להדיח טוב יותר את הכביסה בפעם הבאה ותו לא. שני חסרונות אלה באבוקת הביו לא הרתיעו עד כה אף עקרות-בית מלהוסיף להשתמש בהן.

כארצות-הברית בלבד נמכרות אבוקת-כביסה ביולוגיות בסכומים העולים על 1.5 ביליון דולר מידי שנה, כשכמות האבקה מגיעה ללמעלה ממאה מיליון ק"ג.

גם בישראל כבשו אבוקת-הכביסה ביו תוך שנה את השוק בסערה. עקרות-הבית, שהוצפו בפירסומות על הניסים שמחוללות אבוקת-הכביסה, ממוג זה ושי-נכחו ביעילותן, בעיקר בהעלמת כתמים קשים לכביסה, מבכרות להשתמש בסוג זה של אבוקת, אפילו עם מחירן גבוה בהרבה מאבוקת הכביסה הרגילות.

אחרי שכמעט כל החברות המייצרות חמרי-כביסה בישראל, החלו לייצר אבוקת-כביסה ביולוגיות, ואחרי שמפיצי-מכונות-הכביסה הכניסו לשוק הישראלי מכונות-כביסה עם אמצעים המאפשרים כביסה גם בתהליך הביו, נמכרות כיום מדי חודש רבבות של קופסאות המכילות את חומרי הביו.

ניתן להשיג איתן בכל סופרמרקט, בכל חנות-מכולת, על קופסא המכילה אבוקת ביו רשומה המלצה בנוסח: "חידוש! אבקה ביולוגית המכילה אקטיבן... מכילה תרכובת מיוחדת של אנזימים... כשר". התברר המייצרות אבוקת אלה גאות להודיע כי "האנזימים הם חומרים טבעיים החודרים לתוך הבד ומנקים את הכתמים".

ספק אם מישוי מעקרות-הבית שנדבקה במגיפת הביו, טרחה אי פעם לברר מה בדיוק מכילות אבוקת-כביסה אלה, או מה הם האנזימים המופלאים המסייעים להוריד כל כתם? שאלה גם אם מישוה מאותן עקרות-בית גילתה כי לפי אותה שיטה בה חודרים האנזימים לתוך הבד הם חודרים גם לגוף האדם ועלולים, במקרים מסוימים, לפגוע בבריאות ולגרום נזקים לכלי הנשימה.

התגרדויות והפסקות-נשימה

יפ"ע. ד. מתריאביב: יום אחד התחלתי להתגרד בכל גופי. כשניסיתי

על הפסקות בנשימה. בבוקר אצל רופא קבע זה שההפסקות בנשימה נגרמות כנראה מלחץ חוליה על עצב מסוים. הוא נתן לי תרופות אבל הן לא השפיעו על בעלי הטובה.

מזי לילה היה המחנה חוזר על עצמו: הפסקות פתאומיות בנשימה. מעין קצרת. לא ידענו מה לעשות. במקרה סיפרתי על כך לידידתי, עולה מארצות-הברית. הסיפור נשמע לה מוכר. האם את מכבסת את לבניו באבוקת-כביסה ביו? שאלה. התשובה היתה שלילית. אבל פתאום נזכרתי שהתי-חלתי לאחרונה לכבס את כלי המיטה שלנו באבוקת ביו. זהו זה! אמרה היידה, תכי-בסי את כלי המיטה באבקה רגילה ותראי שזה יעבור. כך גם היה. הפסקתי לכבס את כלי המיטה בביו והפסקות הנשימה אצל בעלי נעלמו כדרך פלא. מה שמעניין הוא שעלי זה לא השפיע כלל.

לאחר מיספר תלונות על תופעות-לחאי - לברר את סיבות ההתגרדות, נוכחתי בפרי-חות אדומות שהופיעו בכל חלקי גופי, אבל במיוחד מתחת ללבנים שלי. הפריחות נעלמו כשם שהופיעו. אולם כעבור ימים מספר הן הופיעו שוב. הלכתי לרופא והוא נתן לי תרופה אנטי-אלרגית. התרופה לא עזרה. הפריחות היו נעלמות ומופיעות שוב. "כשההתגרדות החלו להציק לי ניגשתי לרופא מומחה למחלות עור. אחרי שבחן את הפריחות שהיו מתחת לגופייתי, שאל: האם אתן משתמשת באבוקת-כביסה ביו? כשי-השבתי בחיוב, קבע את הדיאגנוזה: אתה אלרגי לאנזימים. תגיד לאשתך שתכבס בי-אבוקת-כביסה רגילות. הוא נתן לי זריקה ואמנם מאז חדלתי להתגרד."

סיפרה צ"ת. מת-אביב: התחלתי לדאוג לבריאות של בעלי כאשר חזרה ונשנתה התופעה הבאה: בכל פעם שהיה נכנס-למיטה הוא היה, כעבור זמן קצר, מתלונן